

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem Vadimem Hlavatým ve věci

žalobce: **B. C.**, narozen X
státní příslušnost: Ukrajina
bytem X
zastoupen advokátkou Mgr. et Mgr. Terezou Veselou
se sídlem Botanická 608/28, 602 00 Brno

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v prohlášení zániku oprávnění žalobce k pobytu za účelem dočasné ochrany ke dni 13. 11. 2025,

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že prohlásil zánik oprávnění žalobce k pobytu za účelem dočasné ochrany ke dni 13. 11. 2025, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu, aby obnovil stav před prohlášením zániku oprávnění žalobce k pobytu za účelem dočasné ochrany ke dni 13. 11. 2025.

III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku na náhradě nákladů řízení 10 140 Kč, a to do rukou jeho zástupkyně Mgr. et Mgr. Terezy Veselé, advokátky.

Odůvodnění:

Obsah žaloby

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který měl spočívat v prohlášení zániku jeho oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany ke dni 13. 11. 2025.
2. Žalobce v žalobě uvádí, že mu dne 26. 4. 2022 bylo uděleno oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany, které mu bylo následně prodlužováno, naposledy dne 1. 4. 2025. Dne 2. 2. 2026 se žalobce dostavil do Krajského asistenčního centra pomoci Ukrajině v Brně za účelem dalšího prodloužení. Zde mu bylo sděleno, že jeho oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany zaniklo, o čemž nebyl nikdy předtím vyrozuměn.
3. Žalovaný svůj postup opřel o § 5 odst. 8 písm. e) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Lex Ukrajina“), dle něhož oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany zaniká po uplynutí 90 dní, kdy bylo místem pobytu cizince sídlo správního orgánu podle § 6 odst. 4 Legis Ukrajina.
4. Žalobce poukázal na to, že obdobnou situací se již zabýval zdejší soud v rozsudcích ze dne 25. 9. 2025, č. j. 10 A 81/2025-41, ze dne 20. 11. 2025, č. j. 11 A 105/2025-45, a ze dne 3. 12. 2025, č. j. 3 A 165/2025-26.
5. Žalobce měl za to, že je § 5 odst. 8 písm. e) Legis Ukrajina v rozporu s právem EU, konkrétně s recitálem č. 12 a čl. 8 odst. 2 směrnice Rady 2001/55/ES (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“) a s recitálem č. 17 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 (dále jen „prováděcí rozhodnutí“). Z podstaty minimálních norem vyplývá pravomoc členských států zavádět nebo udržovat opatření příznivější pro osoby požívající dočasné ochrany. Vnitrostátní systém může být méně příznivý jen tehdy, zajistí-li členský stát doplňková práva dle směrnice o dočasné ochraně. Absence hlášené adresy pobytu ve státě, který dočasnou ochranu poskytuje, nemůže být důvodem neudělení dočasné ochrany, resp. jejího zániku, neboť to nevyplývá ze směrnice o dočasné ochraně. Dle žalobce jsou tím *de facto* rozšířeny důvody pro neudělení dočasné ochrany dle čl. 28 směrnice o dočasné ochraně.
6. Žalobce dále namítl, že postup žalovaného je v rozporu se základními zásadami správního řízení, neboť o zrušení hlášené adresy a přehlášení na tzv. ohlašovnu nebyl vyrozuměn, k čemuž odkázal na rozsudek sp. zn. 11 A 105/2025. Postup žalovaného je v rozporu se zásadou ochrany práv nabytých v dobré víře, na což upozornil i veřejných ochránce práv ve zprávě o šetření ze dne 6. 10. 2025, sp. zn. 4280/2025/VOP. Rovněž je v rozporu s písemnou poučovací povinností dle § 5 odst. 6 Legis Ukrajina.
7. Žalobce navrhuje, aby soud prohlásil zásah žalovaného spočívající v prohlášení zániku jeho oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany ke dni 13. 11. 2025 za nezákonný a zakázal žalovanému pokračovat v porušování jeho práv a přikázal mu obnovit stav před tímto prohlášením.

Vyjádření žalovaného, replika žalobce

8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě nejprve zrekapituloval skutkové okolnosti věci. Dne 14. 8. 2025 byl žalovanému doručen návrh na zrušení místa pobytu cizinců zaslaný Policií ČR, která provedla pobytovou kontrolu na adrese pobytu žalobce s výsledkem, že se žalobce dne 11. 7. 2025 ve 20:30 hod. na hlášené adrese nenacházel, přičemž ho neznala ani správkyňe objektu a sousedé. Žalovaný proto postupoval tak, jak mu ukládá § 6a odst. 3 písm. a) Legis Ukrajina a ke dni 14. 8. 2025 zrušil u žalobce údaj o místě hlášeného pobytu. Od tohoto dne se místem pobytu žalobce stala adresa pracoviště žalovaného v Brně.
9. Vzhledem k tomu, že místo pobytu žalobce bylo po dobu více než 90 dnů (od 14. 8. 2025 do 12. 11. 2025) hlášeno v sídle pracoviště žalovaného, došlo následujícího dne k zániku dočasné ochrany, resp. k zániku jeho oprávnění k pobytu na území za účelem dočasné ochrany dle § 5 odst. 8 písm. e) zákona č. 65/2022 Sb.
10. Žalovaný měl za to, že přesvědčení žalobce o rozporu § 5 odst. 8 písm. e) Legis Ukrajina s právem EU je mylné, přičemž je důsledkem nerozlišování oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany (pobytový titul) a dočasné ochrany jako takové (status dle práva EU). Dle § 2 Legis Ukrajina se dočasnou ochranou rozumí oprávnění k pobytu na území České republiky podle zákona o dočasné ochraně cizinců za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území České republiky v návaznosti na prováděcí rozhodnutí. Legis Ukrajina tedy dočasnou ochranou nerozumí dočasnou ochranu vyhlášenou prováděcím rozhodnutím, ale samotné pobytové oprávnění na základě čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně. Směrnice o dočasné ochraně ukládá členským státům povinnost vydat osobám požívajícím dočasné ochrany povolení k pobytu, ovšem pokud jde o proces získání tohoto pobytového oprávnění, zjevně nechává tuto otázku evropský zákonodárce na vnitrostátním právu členských států. Stejně tak neřeší konkrétní podobu tohoto pobytového oprávnění, jeho platnost a způsob prodlužování.
11. Proto má dle žalovaného členský stát možnost stanovit, za jakých podmínek platnost tohoto pobytového oprávnění skončí, zda uplynutím doby nebo na základě jiné skutečnosti. Skončení či zánik platnosti pobytového oprávnění z titulu dočasné ochrany neznamená, že takovou osobu členský stát vylučuje z dočasné ochrany úplně, tedy nad rámec čl. 28 směrnice o dočasné ochraně. V případě, že u takové osoby není dán některý z důvodů uvedených v čl. 28 směrnice o dočasné ochraně, je členský stát povinen vydat pobytové oprávnění z titulu dočasné ochrany znovu.
12. Žalovaný navrhuje, aby soud žalobu zamítl jako nedůvodnou.
13. Žalobce reagoval stručnou replikou, v níž uvedl, že na hlášené adrese stále bydlí, a přiložil potvrzení o ubytování ze dne 1. 2. 2026.

Posouzení žaloby soudem

14. Soud v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal popsany skutkový děj. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
15. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce i žalovaný s tímto postupem souhlasili, resp. nevyjádřili nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání. Veškeré podklady a listiny, z nichž soud vycházel a jichž se dovolávaly i procesní strany ve svých podáních, jsou obsaženy v žalobcem i žalovaným doložených písemnostech, které byly oběma stranám předem známy, a nebylo navrženo provedení dalších důkazních prostředků.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

16. Soud podotýká, že žaloba v této věci je přípustná. Soud tak činí s ohledem na to, že dle § 5 odst. 2 část věty za středníkem Legis Ukrajina je vyloučen soudní přezkum vrácení žádosti o dočasnou ochranu pro nepřijatelnost. V nyní projednávané věci se ovšem jednak řeší zánik dočasné ochrany, jednak je § 5 odst. 2 Legis Ukrajina dle rozsudku Soudního dvora EU (SDEU) ze dne 27. 2. 2025 ve věci C-753/23 *Krasiliva* rozporný s čl. 47 Listiny základních práv EU.
17. Žaloba je důvodná.
18. Podle čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění povolení k pobytu osobám požívajícím dočasné ochrany, a to na celé období trvání ochrany. Za tímto účelem budou vydány potřebné dokumenty nebo jiné rovnocenné doklady.
19. Podle čl. 8 odst. 2 směrnice o dočasné ochraně bez ohledu na dobu platnosti povolení k pobytu uvedených v odstavci 1 nesmějí členské státy osobám požívajícím dočasné ochrany přiznávat méně výhodné podmínky než ty, jež jsou stanoveny v člancích 9 až 16.
20. Podle recitálu č. 12 směrnice o dočasné ochraně z podstaty minimálních norem vyplývá pravomoc členských států v případě hromadného přílivu vysídlených osob zavádět nebo udržovat opatření příznivější pro osoby požívající dočasné ochrany.
21. Podle recitálu č. 17 prováděcího rozhodnutí toto rozhodnutí je slučitelné s vnitrostátními systémy dočasné ochrany, které lze považovat za provedení směrnice 2001/55/ES, a lze je uplatňovat jako doplněk k nim. Pokud má členský stát vnitrostátní systém, který je příznivější než úprava podle směrnice 2001/55/ES, měl by mít možnost jej nadále uplatňovat, protože v uvedené směrnici se stanoví, že členské státy mohou pro osoby požívající dočasné ochrany stanovit nebo zachovávat příznivější podmínky. Pokud by však vnitrostátní systém byl méně příznivý, měl by členský stát zajistit doplňková práva stanovená ve směrnici 2001/55/ES.
22. Podle § 6a odst. 3 písm. a) Legis Ukrajina Ministerstvo vnitra dále zruší údaj o místě hlášeného pobytu, jestliže se cizinec na místě hlášeného pobytu nezdržuje déle než 15 dnů, a to na základě informace Policie České republiky.
23. Podle § 5 odst. 8 písm. e) Legis Ukrajina oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany dále zaniká po uplynutí 90 dní, kdy bylo místem pobytu cizince sídlo správního orgánu podle § 6 odst. 4.
24. Soud uvádí, že dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 9. 2024, č. j. 2 Azs 111/2024-29, Sb. NSS 4638/2024, bod 42, „závěr, že členské státy nemohou stanovit osobám požívajícím dočasné ochrany podmínky, které by byly méně příznivé než ty vymezené ve směrnici o dočasné ochraně, a že nemohou z dočasné ochrany vyloučit osoby, na které prováděcí rozhodnutí Rady dopadá, aniž by takový postup měl oporu ve směrnici o dočasné ochraně, jednoznačně a bez dalšího vyplývá ze samotného textu směrnice o dočasné ochraně, jakož i z jejího smyslu a účelu“. Na tom nic nemění, že se zmíněný rozsudek věnoval důvodu zániku oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany dle § 5 odst. 8 písm. d) Legis Ukrajina, poněvadž citovaný obecný závěr je plně aplikovatelný i na nyní projednávanou věc.
25. Soud dále konstatuje, že při posouzení věci vycházel z žalobcem odkazovaného rozsudku sp. zn. 10 A 81/2025, body 54 a násl., s jehož závěry se ztotožňuje a na něž v podrobnostech odkazuje. Citovaný rozsudek sice tyto závěry uvádí nad rámec svého nosného důvodu (srov. bod 53 citovaného rozsudku), jsou ovšem odůvodněny podrobně a pečlivě, pročež jsou bez dalšího přenositelné i do nyní projednávané věci.

26. Soud stručně shrnuje, že citovaný rozsudek shledal § 5 odst. 8 písm. e) Legis Ukrajina odporujícím právu EU. V bodech 54–55 se citovaný rozsudek zabývá smyslem tohoto ustanovení, v bodě 56 připomíná, že dle již ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu udělení dočasné ochrany ve smyslu Legis Ukrajina ve skutečnosti znamená „jen“ poskytnutí dílčích práv osobám požívajícím dočasné ochrany dle prováděcího rozhodnutí, nikoli udělení, resp. přiznání dočasné ochrany jako takové. V bodě 57 citovaný rozsudek konstatuje, že je možné zavádět nebo udržovat opatření příznivější pro osoby požívající dočasné ochrany, nikoli však méně příznivá (musela by pak být zajištěna doplňková práva dle směrnice o dočasné ochraně), což plyne z recitálu č. 12 směrnice o dočasné ochraně, recitálu č. 17 prováděcího rozhodnutí a rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42. V bodě 58 citovaný rozsudek uvádí, že všichni držitelé dočasné ochrany mají mít zajištěné přiměřené ubytování, přičemž dle bodu 60 citovaného rozsudku lze považovat za legitimní, aby měl stát přehled o tom, kde jsou osoby disponující dočasnou ochranou ubytovány – smyslem tohoto přehledu je ovšem to, aby těmto osobám stát případně mohl zajistit ono přiměřené ubytování, což mu ukládá směrnice o dočasné ochraně. Z bodu 61 citovaného rozsudku pak vyplývá, že nelze tento legitimní cíl vynucovat hrozbou zániku práv plynoucích z dočasné ochrany, neboť to neodpovídá povaze směrnice o dočasné ochraně jakožto minimálního standardu poskytovaných práv. Zákonodárce tak v § 5 odst. 8 písm. e) Legis Ukrajina vytvořil nový, na směrnici o dočasné ochraně nezávislý, důvod pro odnětí práv z dočasné ochrany.
27. V bodě 62 citovaný rozsudek poukázal na taxativnost výčtu důvodů pro vyloučení osoby z poskytnutí dočasné ochrany dle čl. 28 směrnice o dočasné ochraně. V bodě 63 citovaný rozsudek připomněl, že jednotlivci jsou oprávněni dovolávat se bezpodmínečných a dostatečně přesných ustanovení směrnice před vnitrostátními soudy vůči státu, a to i tehdy, že stát směrnici sice provedl, leč nesprávně, což je i zde posuzovaný případ. Body 64–65 citovaného rozsudku shrnují, že směrnice o dočasné ochraně je postavena na konstrukci, že členské státy mohou být vůči vysídleným osobám vstřícnější, nemohou se však vydat opačným směrem, což je případ § 5 odst. 8 písm. e) Legis Ukrajina, protože je toto ustanovení neaplikovatelné.
28. Závěry citovaného rozsudku následně převzaly také žalobcem odkazované rozsudky sp. zn. 11 A 105/2025 a sp. zn. 3 A 165/2025, nebo např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 1. 2026, č. j. 17 A 182/2025-22.
29. Soud poznamenává, že se žalovaný k žalobcem označeným rozsudkům ve vyjádření k žalobě nijak nevyjádřil. Jeho argumentace je založena na tom, že je potřeba rozlišovat oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany a dočasnou ochranu jako takovou. Žalovaný dle soudu sugeruje, že zrušení oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany v podstatě nic neznamená, neboť daná osoba o něj může požádat znovu a kolikrát chce. Žalovaný též tvrdí, že si členský stát, zde ČR, může zánik oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany upravit v zásadě zcela libovolně, jelikož tuto otázku směrnice o dočasné ochraně neřeší.
30. Soud s těmito úvahami žalovaného nemůže souhlasit. Oddělovat od sebe dočasnou ochranu ve smyslu právního rámce (směrnice o dočasné ochraně a prováděcí rozhodnutí), a z něj vyplývající definici osob, na něž se dočasná ochrana vztahuje, a minimální standard podmínek dočasné ochrany na jedné straně a konkrétní oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany na druhé straně, nelze, poněvadž to zcela opomíjí faktické dopady takové úvahy, potažmo i smysl a účel dočasné ochrany.

31. Z hlediska dané osoby a jejích práv totiž není dostačující, že splňuje podmínky pro to, aby se na ni z definice vztahovala dočasná ochrana (nehledě na to, že se daná osoba může ve svých úvahách o splnění podmínek mýlit). Dle čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně jsou členské státy povinny přijmout nezbytná opatření k zajištění povolení k pobytu osobám požívajícím dočasně ochrany, a to na celé období trvání ochrany. Dočasná ochrana, nebo přesněji práva z ní vyplývající, neexistuje sama o sobě, bez ingerence správních orgánů, jelikož pro možnost využívat práva z ní plynoucí je nezbytné, aby existoval příslušný pobytový titul, tj. konkrétní oprávnění k pobytu za účelem dočasně ochrany. Daná osoba má tedy právo na udělení vnitrostátního povolení k pobytu, přičemž toto povolení musí trvat po celou dobu trvání dočasně ochrany. Pokud by o něj daná osoba nepožádala, pak by na ni nebylo možné hledět jako na osobu s udělenou dočasnou ochranu, tj. osobu požívající práva z ní vyplývající, dle Legis Ukrajina a dle práva EU.
32. Na uvedeném nic nemění, že jde svou povahou toliko o deklaraci, že určitá osoba je osobou, na níž se vztahuje dočasná ochrana dle prováděcího rozhodnutí – srov. výše citovaný bod 56 rozsudku sp. zn. 10 A 81/2025, dle něž udělení dočasně ochrany ve smyslu Legis Ukrajina ve skutečnosti znamená „jen“ poskytnutí dílčích práv osobám požívajícím dočasně ochrany podle prováděcího rozhodnutí, nikoli udělení, resp. přiznání dočasně ochrany jako takové. Ovšem právě tato dílčí práva jsou podstatou dočasně ochrany, bez nich by byl tento institut zcela vyprázdněn.
33. Lichá je rovněž teze žalovaného, že nerozšiřuje taxativně koncipovaný výčet případů vyloučení osoby z poskytnutí dočasně ochrany dle čl. 28 směrnice o dočasné ochraně. Jestliže je následkem § 5 odst. 8 písm. e) Legis Ukrajina to, že dané osobě zanikne oprávnění k pobytu za účelem dočasně ochrany, stane se tím osobou, která je fakticky z dočasně ochrany, tj. z čerpání dílčích práv z ní plynoucích, vyloučena. Není podstatné, zda může daná osoba o udělení oprávnění k pobytu za účelem dočasně ochrany znovu, třeba i opakovaně, žádat, a to ani kdyby její žádost byla posléze úspěšná. Rozhodné je, že je po nějakou dobu z dočasně ochrany fakticky vyloučena.
34. Soud nepovažoval za nutné se vyjadřovat k okolnostem zrušení adresy pobytu žalobce, z tohoto důvodu nebylo třeba provádět dokazování. Stejně tak je z hlediska soudu nepotřebné vypořádat se s dalšími námitkami žalobce – že nebyl vyrozuměn o přehlášení adresy, že bylo zasaženo do jeho práva nabytého v dobré a že nebyl písemně poučen – neboť v situaci, kdy žalovaný vůbec nemůže aplikovat § 5 odst. 8 písm. e) Legis Ukrajina, jsou další případná porušení procesních norem s tím spojená naprosto nepodstatná.

Závěr

35. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a uvedený zásah žalovaného byl nezákonný. Zároveň soud zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování práv žalobce a obnovil stav před prohlášením zániku oprávnění žalobce k pobytu za účelem dočasně ochrany ke dni 13. 11. 2025. Žalovaný je tudíž povinen obnovit předchozí dočasnou ochranu žalobce, resp. ji prodloužit.
36. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Jelikož byl žalobce ve věci zcela úspěšný, uložil soud žalovanému zaplatit mu náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce představují náklady zastoupení advokátem, kterému náleží odměna stanovená dle § 6 odst. 1, § 7 a § 9 odst. 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za

poskytování právních služeb, ve znění od 1. 1. 2025, ve výši 4 620 Kč a paušální náhrada hotových výdajů stanovená dle § 13 odst. 4 téže vyhlášky ve výši 450 Kč za každý ze dvou úkonů právní služby (převzetí a příprava zastoupení, písemné podání nebo návrh ve věci samé – žaloba). Soud nepřiznal náhradu za repliku, neboť nepřinášela žádné nové, pro posouzení věci podstatné skutečnosti. Celkem náklady řízení činí 10 140 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 23. dubna 2026

Vadim Hlavatý v.r.
samosoudce